

BESLUT

2012-10-29

Dnr: 12/00777

SAKEN

Ankbröst från luftbammen, Asiatiske gryta i Simons panna, Piggvar i Simons panna, 24HD Play, 2012-03-30, matlagningsprogram; fråga om tjänsten utgör beställ-tv samt fråga om otillbörligt gynnande

BESLUT

Granskningsnämnden finner att 24HD Play är en sådan beställ-tv-tjänst som omfattas av bestämmelserna i radio- och tv-lagen.

Programmen frias. Nämnden anser att programmen inte innebar ett otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

BAKGRUND

Granskningsnämnden har på initiativ av Myndigheten för radio och tv granskat ovanstående program, som tillhandahölls i 24HD Play den 30 mars 2012, med utgångspunkt i bestämmelserna om otillbörligt gynnande, produktplacering, sponsring samt reklam och andra annonser i 5 kap. 5 §, 6 kap. 1–4 §§, 7 kap. 1–4 och 6–8 §§, 8 kap. 5–7 och 11–12 §§ i radio- och tv-lagen.

PROGRAMMEN

I programmen lagade programledaren, en kock, mat på ett uppställt kök på Luleå Airport.

I programmet *Ankbröst från luftbammen* lagade kocken ankbröst i ankomsthallen. Programledaren nämnde Luleå Airport vid ett flertal tillfällen och sa att det var porten ut i hela Europa. Han berättade att det var hans hemmaflygplats och att han reste därifrån ganska mycket. Bilder visades på flygplan från SAS och jackor med märket Swedavia syntes i bild. Programledaren sa att det fanns hungriga bagagekillar, andra som jobbade på flygplatsen och kanske även passagerare som skulle få smaka av maten.

I programmet *Asiatisk gryta i Simons panna* befann sig programledaren vid bagagesorteringen på flygplatsen och lagade mat. Programledaren nämnde att han var på Luleå Airport och sa att han var i hjärtat av flygplatsen.

I programmet *Piggvar i Simons panna* medverkade även flygstationschefen på Luleå Airport. Flygstationschefen svarade på programledarens frågor och sa bland annat att det gick hur bra som helst att flyga direkt till Göteborg från Luleå Airport och att flygplatsen var Sveriges femte största flygplats inom Swedavia. Vidare sa flygstationschefen att flygplatsen hade ungefär 25 avgångar om dagen och att det var en stor mötesplats. Avslutningsvis tackade programledaren för att han fick laga mat på flygplatsen, ”dit man åker i hela Europa”, och sa att det skulle komma fler program från Luleå Airport.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Tillståndshavaren Helsingborgs Dagblad Nya Medier AB har getts tillfälle att yttra sig över om programmen överensstämmer med bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen och anför i huvudsak följande.

I Simons panna är en inköpt programserie som produceras av den lokala tv-kanalen 24Norrbottnen. Den säsong som sändes på 24HD Play utspelade sig huvudsakligen i Spanien, där kocken Simon Lahti lagade mat på lokala råvaror. Serien avslutades med några avsnitt som spelades in efter hemkomsten på Luleå Airport.

Helsingborgs Dagblad Nya Medier AB vill framhålla att programmen som tillhandahölls i 24HD Play vänder sig till en publik som till övervägande del är hemmahörande i nordvästra Skåne. Den säljfrämjande effekten för flygplatsen i Luleå torde alltså ha varit försumbar, även om granskningsnämnden skulle finna att Luleå Airport otillbörligt gynnats.

Helsingborgs Dagblad Nya Medier AB har inte medverkat vid produktionen av de granskade programmen och har ingen kännedom om sådana diskussioner ägt rum. Någon ersättning från Luleå Airport har så vitt bolaget känner till inte utgått.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

Beställ-tv

Beställ-tv är en tjänst där en leverantör av medietjänster i informations-, underhållnings- eller utbildningssyfte tillhandahåller allmänheten tv-program med hjälp av elektroniska kommunikationsnät på begäran av användaren, vid en tidpunkt som användaren väljer och från en katalog med program som leverantören har valt ut (3 kap. 1 § 3 radio- och tv-lagen).

I förarbetena till radio- och tv-lagen uttalas bland annat följande om bestämmelsen om beställ-tv. Avsikten är inte att databaser där endast några få eller delar av tv-program tillhandahålls tillsammans med innehåll av annat slag ska omfattas av definitionen, till exempel tidningarnas webbsidor där de audiovisuella inslagen bara är en del av tjänsten. Detta framgår bland annat av att leverantören ska erbjuda tjänsten i form av en katalog med program som leverantören har valt ut. Vidare är avsikten att definitionen av beställ-tv ska motsvara direktivets definition, det vill säga det ska vara fråga om en audiovisuell medietjänst. En sådan tjänst definieras enligt direktivet bland annat som att det huvudsakliga syftet med tjänsten ska vara att tillhandahålla program, vilket inte är fallet med tidningars webbsidor (prop. 2009/10:115 s. 109).

En beställ-tv-tjänst omfattas av bestämmelserna i radio- och tv-lagen om allmänna krav, våldsskildringar och pornografiska bilder, program av europeiskt ursprung, krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, otillbörligt gynnande, produktplacering, sponsring samt reklam och andra annonser (5 kap. 1, 3, 5, 8 och 12 §§, 6 kap. 1–4 §§, 7 kap. 1–4 och 6–8 §§, 8 kap. 3, 5–14 och 16 §§ radio- och tv-lagen).

Granskningsnämnden har i ett tidigare beslut (11/00536) konstaterat att SVT Play är en sådan beställ-tv-tjänst som omfattas av bestämmelserna i radio- och tv-lagen.

Otillbörligt gynnande

Ett program som inte är reklam får inte på ett otillbörligt sätt gynna kommersiella intressen. Det får inte uppmuntra till inköp eller hyra av varor eller tjänster eller innehålla andra säljfrämjande inslag, eller framhäva en vara eller tjänst på ett otillbörligt sätt (5 kap. 5 § radio- och tv-lagen).

Ett gynnande kan accepteras om det är motiverat av ett informations- eller underhållningsintresse. Ju mindre sådant intresse som finns, desto mindre är också den grad av fokusering på ett varumärke eller ett företagsnamn som kan tillåtas. Omvänt gäller att en högre grad av fokusering – och därmed gynnande – kan tillåtas om informations-/underhållningsintresset är betydande.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Beställ-tv

Inledningsvis har granskningsnämnden att ta ställning till om 24HD Play är en sådan beställ-tv-tjänst som omfattas av bestämmelserna i radio- och tv-lagen.

Av betydelse för bedömningen är om 24HD Play kan anses vara en särskild tjänst i förhållande till det övriga innehållet på webbplatsen hd.se.

Granskningsnämnden konstaterar att tv-programmen på hd.se har samlats under rubriken 24HD Play på webbsidan hd.se/24hd och att de där inte tillhandahålls som en mindre del av övrigt innehåll. Nämnden anser därför att 24HD Play, i nu aktuellt avseende, bör ses som en särskild tjänst.

Det kan vidare konstateras att tv-programmen på webbsidan hd.se/24hd tillhandahålls allmänheten på begäran av användaren, vid en tidpunkt som användaren väljer och att de är sorterade i olika kataloger, som ”Senaste” och ”Program”.

Helsingborgs Dagblad Nya Medier AB har registrerat 24HD Play som en beställ-tv-tjänst hos Myndigheten för radio och tv.

Nämnden anser vid en sammantagen bedömning att 24HD Play är en sådan beställ-tv-tjänst som omfattas av bestämmelserna i radio- och tv-lagen.

Av detta följer att program på 24HD Play bland annat omfattas av bestämmelsen om otillbörligt gynnande i 5 kap. 5 § radio- och tv-lagen. Nämnden prövar i det följande om vissa program som tillhandahållits på 24HD Play inneburit ett otillbörligt kommersiellt gynnande i strid med denna bestämmelse.

Otillbörligt gynnande

Granskningsnämnden anser att det uppkom ett gynnande av Luleå Airport i programmen men att detta inte gick utöver vad som får accepteras. Programmen strider därför inte mot bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

Detta beslut har fattats av Henrik Jermsten, K-G Bergström, Elisabet Bäck, Leif Hedman, Jan Holmberg (skiljaktig) och Martin Holmgren (skiljaktig) efter föredragning av Emelie Åström.

De skiljaktiga meningarna framgår av sidan 5.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Emelie Åström

SKILJAKTIGA MENINGAR

Ledamöterna Jan Holmberg och Martin Holmgren var skiljaktiga vad gäller frågan om otillbörligt gynnande. Enligt deras mening borde stycket under rubriken Otillbörligt gynnande i granskningsnämndens bedömning ha följande lydelse.

Granskningsnämnden anser att de upprepade omnämningarna av Luleå Airport i positiva ordalag innebar ett sådant framhävande av de tjänster som flygplatsen erbjuder som gick utöver vad som kan tillåtas. Programmen strider därför mot bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.